

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

D

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

(In words)

2. (Signature) .....

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 18219

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 48

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry **two** marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकांला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 18219/II—D

Library and Information Science

Paper II

ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Book Order Vigilance Pad (BOVP) is suggested by	1. बुक आर्डर व्हिजीलन्स पॅड ..... यांनी सुचविले.
(A) S.R. Ranganathan	(A) एस.आर. रंगनाथन
(B) C.A. Cutter	(B) सी.ए. कटर
(C) Melvil Dewey	(C) मेलव्हिल ड्यूई
(D) Michael Gorman	(D) मायकेल गोरमन
2. .... is a process of helping library employees in acquiring new skills on a continuing basis.	2. ग्रंथालयीन सेवकांना नवीन कौशल्ये सातत्याने आत्मसात करण्यासाठी ..... प्रक्रिया मदत करते.
(A) Total Quality Management	(A) सकल गुणवत्ता व्यवस्थापन
(B) Management Information System	(B) व्यवस्थापन माहिती प्रणाली
(C) Financial Resources Management	(C) आर्थिक संसाधने व्यवस्थापन
(D) Human Resources Development	(D) मानवी संसाधने विकास
3. Gantt chart was developed by Henry L. Gantt in the year	3. हेन्री एल. गॅंट यांनी गॅंट चार्ट ..... साली विकसित केला.
(A) 1917	(A) 1917
(B) 1928	(B) 1928
(C) 1915	(C) 1915
(D) 1978	(D) 1978

4. **Assertion (A) :** TQM promotes continuous improvement in library services.

Reason (R) : TQM is not helpful to library and information services.

Codes :

- (A) (A) is false and (R) is true
(B) (A) is true and (R) is false
(C) Both (A) and (R) are true
(D) Both (A) and (R) are false

5. Match the following :

List I

- (a) Principles of Librarianship
(b) Singapore National Library
(c) SWOT analysis
(d) Managerial grid

List II

- (i) Green building
(ii) Donald Urquhart
(iii) Robert Blake and Jane Mouton
(iv) Reveal possibilities and limitations for change

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (ii) (i) (iv) (iii)
(B) (iii) (ii) (i) (iv)
(C) (i) (iii) (ii) (iv)
(D) (iv) (ii) (iii) (i)

4. **विधान (A) :** सकल गुणवत्ता व्यवस्थापन ग्रंथालयीन सेवांमध्ये सातत्यपूर्ण सुधारणांना प्रोत्साहन देते.

कारण (R) : सकल गुणवत्ता व्यवस्थापन ग्रंथालय आणि माहिती सेवांसाठी उपयुक्त नाही.

संकेतांक :

- (A) (A) हे चूक आहे आणि (R) हे बरोबर आहे
(B) (A) हे बरोबर आहे आणि (R) हे चूक आहे
(C) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
(D) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

5. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) ग्रंथालयाची तत्वे
(b) सिंगापूर राष्ट्रीय ग्रंथालय
(c) स्वॉट विश्लेषण
(d) व्यवस्थापकीय ग्रीड

यादी-II

- (i) हरीत इमारत
(ii) डोनाल्ड अर्काट
(iii) रॉबर्ट ब्लेक आणि जेन माउटन
(iv) बदलासाठीच्या संधी आणि मर्यादा स्पष्ट करते

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (ii) (i) (iv) (iii)
(B) (iii) (ii) (i) (iv)
(C) (i) (iii) (ii) (iv)
(D) (iv) (ii) (iii) (i)

6. Match the following and find the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Algorithm
- (b) Flowcharts
- (c) Program codes
- (d) Program test

List II

- (i) Instructions to the computer
- (ii) Debugging
- (iii) Pictorially represented direction lines
- (iv) Set of explicit and finite steps

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(iii)	(i)	(iv)
(C)	(iv)	(iii)	(i)
(D)	(i)	(ii)	(iv)

6. जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

- (a) अलगोरिदम्
- (b) फ्लोचार्ट
- (c) प्रोग्रॉम कोड
- (d) प्रोग्रॉम टेस्ट

यादी-II

- (i) संगणकाला सूचना
- (ii) डिबगिंग
- (iii) चित्रात्मक दिशादर्शीय रेषा
- (iv) सुस्पष्ट आणि मर्यादित पायऱ्यांचा संच

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(iii)	(i)	(iv)
(C)	(iv)	(iii)	(i)
(D)	(i)	(ii)	(iv)

7. Match the following and choose the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Boot virus
- (b) Macro virus
- (c) File virus
- (d) Polymorphic virus

List II

- (i) Self-encrypted virus designed to avoid getting detected by scanner
- (ii) Malware
- (iii) Infects the boot sector of floppy disks or the master book record
- (iv) Virus that spread in application software

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(B) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(C) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D) (iv)	(iii)	(i)	(ii)

7. जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

- (a) बूट व्हायरस
- (b) मॅक्रो व्हायरस
- (c) फाईल व्हायरस
- (d) पॉलिमॉर्फिक व्हायरस

यादी-II

- (i) स्कॅनरद्वारे व्हायरसचा तपास टाळण्यासाठी तयार केलेला स्वयं-इनक्रिप्टेड व्हायरस
- (ii) मालवेअर
- (iii) फ्लॉपी डिस्कचे बूट सेक्टर किंवा मास्टर बूट रेकॉर्ड संक्रमित करते
- (iv) उपयोजन आज्ञावलीमध्ये पसरलेला व्हायरस

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(B) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(C) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D) (iv)	(iii)	(i)	(ii)

8. Arrange the following search engines by their year of origin :

- (i) Bing
- (ii) Yahoo
- (iii) Ask
- (iv) Google

Codes :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (ii) (iv) (iii) (i)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

9. **Assertion (A) :** Subject Gateways are suitable for users of all subjects for finding information.

Reason (R) : Subject Gateways are developed by subject and computer experts.

Codes :

- (A) (A) is true, but (R) is false
- (B) (A) is false, but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

8. खालील सर्च इंजिन्सची त्यांच्या उत्पत्ती वर्षानुसार रचना करा :

- (i) बिंग
- (ii) याहू
- (iii) आस्क
- (iv) गुगल

संकेतांक :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (iii) (i) (iv) (ii)
- (C) (ii) (iv) (iii) (i)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

9. **विधान (A) :** सर्व विषयाच्या वाचकांना माहिती शोधण्यासाठी विषय गेटवे योग्य ठरतात.

कारण (R) : विषय आणि संगणक तज्ञांद्वारे विषय गेटवे विकसित केले जातात.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे, परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (D) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

10. The basic web services platform is a combination of ..... and .....

- (i) RDF
- (ii) XML
- (iii) HTTP
- (iv) JAVA

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (i) and (iv) are correct
- (C) (ii) and (iv) are correct
- (D) (ii) and (iii) are correct

11. Which of the following is *not* a transmission medium ?

- (i) Modem
- (ii) Co-axial cables
- (iii) NIC
- (iv) Microwave system

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

12. Which technology uses electro-magnetic waves at radio frequencies for data transmission ?

- (A) Li-Fi
- (B) Wi-Fi
- (C) Optical cables
- (D) Co-axial cables

10. मूलभूत वेबसेवा प्लॅटफॉर्म ..... आणि ..... चे संयोजन आहे.

- (i) आर.डी.एफ.
- (ii) एक्स.एम.एल.
- (iii) एच.टी.टी.पी.
- (iv) जावा

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत

11. खालीलपैकी कोणते प्रसार माध्यम **नाही** ?

- (i) मोडेम
- (ii) को-अॅक्सीअल केबल्स
- (iii) एन.आय.सी.
- (iv) मायक्रोवेव्ह सिस्टम

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

12. डेटा ट्रान्समिशनसाठी कोणते तंत्रज्ञान रेडिओ फ्रिक्वेन्सीवर इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक लहरी वापरतात ?

- (A) लाई-फाई
- (B) वाई-फाई
- (C) ऑप्टिकल केबल्स
- (D) को-अॅक्सीअल केबल्स

13. Loss of signal power as light travels down the fibre is called ..... (A) Attenuation (B) Propagation (C) Scattering (D) Interruption 14. Web search engines store information about many web pages with the help of ..... (A) Web router (B) Web organizer (C) Web crawler (D) Web indexer 15. Data encryption techniques are particularly used for ..... (A) Protecting data in Data communication system (B) Reduce storage space requirement (C) Enhances integrity (D) Decreases data integrity 16. Which layer of the OSI model has the function of providing authorization to the correct user ? (A) Transport layer (B) Application layer (C) Presentation layer (D) Session layer	13. फायबरमध्ये प्रकाश परावर्तीत होत असतांना होणाऱ्या सिग्नलच्या न्हासाला ..... असे म्हणतात. (A) अस्थिरता (B) प्रसार (C) विखरण (D) व्यत्यय 14. वेबसर्च इंजिनस् अनेक वेबपेजबद्दलची माहिती ..... च्या मदतीने साठवितात. (A) वेब राऊटर (B) वेब ऑर्गनायझर (C) वेब क्रॉलर (D) वेब इंडेक्सर 15. डेटा इन्क्रिप्शन तंत्र विशेषतः ..... साठी वापरले जाते. (A) डेटा संप्रेषण प्रणालीमध्ये डेटा संरक्षित करण्याकरिता (B) संचय जागेची आवश्यकता कमी करण्याकरिता (C) विश्वासार्हता वाढविण्यासाठी (D) डेटाची विश्वासार्हता कमी करण्यासाठी 16. ओ.एस.आय. मॉडेलचा कोणता स्तर योग्य वापरकर्त्यास अधिकृतता प्रदान करण्याचे कार्य करते ? (A) वाहतूक स्तर (B) कार्य स्तर (C) सादरीकरण स्तर (D) सत्र स्तर

17. Which evaluation criteria of library automation software deals with the handling of number of concurrent users ? (A) Performance (B) Customization (C) Support (D) Integration	17. ग्रंथालय संगणीकरण आज्ञावलीच्या मूल्यमापनाचा कोणता निकष समवर्ती वापरकर्त्यांची संख्या हाताळण्याशी संबंधित आहे ? (A) कामगिरी (B) कस्टमायझेशन (C) समर्थन (D) एकीकरण
18. Open DOAR was developed as a result of collaboration between ..... (A) University of Nottingham and Lund University (B) Stanford University and MIT University (C) Oxford University and Cambridge University (D) UNESCO and IFLA	18. .... च्या सहकार्यातून ओपन डोअर (Open DOAR) विकसित केले गेले होते. (A) नॉटिंगहम विद्यापीठ आणि लंडन विद्यापीठ (B) स्टॅनफोर्ड विद्यापीठ आणि एम.आय.टी. विद्यापीठ (C) ऑक्सफोर्ड विद्यापीठ आणि केंब्रिज विद्यापीठ (D) युनेस्को (UNESCO) आणि इफ्ला (IFLA)
19. Which digital archive constitutes equal number of participating librarians and publishers in its Board of Director ? (A) LOCKSS (B) CLOCKSS (C) PMC (D) Portico	19. कोणत्या डिजिटल आर्काइवच्या संचालक मंडळामध्ये सहभागी ग्रंथपाल आणि प्रकाशकांची संख्या समान आहे ? (A) एल.ओ.सी.के.एस.एस. (B) सी.एल.ओ.सी.के.एस.एस. (C) पी.एम.सी. (D) पोर्टिको

20. Which standard model is used for data interchange on web ?

- (A) RDF
- (B) RDF : S
- (C) RDF : W
- (D) RDF : D

21. Which of the components are covered in “WAMP” ?

- (i) Windows
- (ii) Apache
- (iii) MySQL
- (iv) Python

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii) are correct
- (B) (ii), (iii) and (iv) are correct
- (C) (i), (ii) and (iv) are correct
- (D) (i), (iii) and (iv) are correct

20. वेबवरील डेटा अंतरबदलासाठी कोणते प्रारूप मानक वापरले जाते ?

- (A) आर.डी.एफ.
- (B) आर.डी.एफ. : एस.
- (C) आर.डी.एफ. : डब्ल्यू.
- (D) आर.डी.एफ. : डी.

21. “डब्ल्यू.ए.एम.पी.” मध्ये कोणत्या घटकांचा समावेश आहे ?

- (i) विंडोज
- (ii) अपाचे
- (iii) माय एसक्यूएल
- (iv) पायथॉन

संकेतांक :

- (A) (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत

22. In the context of digital archives,
“Trigger Event” means :

- (i) When the publisher no longer offers back issues
- (ii) When a library stops subscription to the e-contents
- (iii) When a publisher ceases to publish a title
- (iv) When the library deny to pay for the e-contents stored in archives

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (i) and (iii) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

22. डिजिटल संग्रहांच्या संदर्भात, “ट्रिगर इव्हेंट”

म्हणजे .....

- (i) जेव्हा प्रकाशक मागील अंक पुरवित नाही
- (ii) जेव्हा ग्रंथालय ई-सामग्रीची वर्गणी थांबवते
- (iii) जेव्हा प्रकाशक एखादे शीर्षक प्रकाशित करणे बंद करतो
- (iv) जेव्हा ग्रंथालय संग्रहात साठवलेल्या ई-सामग्रीसाठी पैसे देण्यास नकार देते

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

23. Match the following :

List I

- (a) Php My Library
- (b) Koha
- (c) ABCD
- (d) NewGenlib

List II

- (i) Kapito communications
- (ii) Polerio T. Babao III
- (iii) Verus Solutions Pvt. Ltd.
- (iv) BIREME and Flemish
Interuniversity Council,
Belgium

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(ii)	(iv)	(i) (iii)
(B)	(ii)	(i)	(iv) (iii)
(C)	(iii)	(iv)	(i) (ii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii) (i)

23. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) पी.एच.पी. माय लायब्ररी
- (b) कोहा
- (c) ए.बी.सी.डी.
- (d) न्युजेनलिब

यादी-II

- (i) कॅपिटो कम्युनिकेशन्स
- (ii) पोलेरिओ टी. बाबाओ III
- (iii) व्हरस सोल्युशन प्रा. लि.
- (iv) बी.आय.आर.ई.एम.ई. आणि फ्लेमिश इंटर-
युनिव्हर्सिटी कॉन्सिल, बेल्जीयम

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(ii)	(iv)	(i) (iii)
(B)	(ii)	(i)	(iv) (iii)
(C)	(iii)	(iv)	(i) (ii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii) (i)

24. **Assertion (A) :** Linked data's main premise is that multiple data sets can be uniformly accessed and interpreted facilitating knowledge integration and sharing.

Reason (R) : The uniform interface enables answering more complex question by combining multiple linked data sets.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
(B) Both (A) and (R) are false
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true
25. **Assertion (A) :** Big data is a product of data being generated constantly and rapidly.

Reason (R) : Due to the omnipresence of personal computing devices and smart phones, individuals generate massive amount of data leading to Big data.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
(B) Both (A) and (R) are false
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

24. **विधान (A) :** लिंकड डेटाचा मुख्य आधार म्हणजे विविध डेटा सेट्सला एकसमान प्रवेश आणि अर्थनिर्वचन ज्यामुळे ज्ञानाचे एकत्रीकरण आणि सामूहिक वापर शक्य होते.

कारण (R) : अनेक लिंकड डेटासेट एकत्र करून एकसमान इंटरफेसच्या मदतीने अधिक जटिल प्रश्नांचे उत्तरे देता येतात.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहे
(B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहे
(C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) चूक आहे
(D) (A) चूक आहे, परंतु (R) बरोबर आहे
25. **विधान (A) :** सतत व वेगाने उत्पादित डेटामुळे बिगडेटा तयार झाला आहे.

कारण (R) : वैयक्तिक संगणक आणि स्मार्ट फोनच्या सर्वोपयोगीतेमुळे लोक प्रचंड प्रमाणावर डेटा निर्माण करतात जेणेकरून बिगडेटा तयार होतो.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहे
(B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहे
(C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) चूक आहे
(D) (A) चूक आहे, परंतु (R) बरोबर आहे

26. Arrange the library automation planning steps in a proper logical way.

(i) Putting your systems into place.

(ii) Describing existing library services and technology.

(iii) Evaluating proposals and selecting a system.

(iv) Assessing needs and setting priorities.

Codes :

(A) (ii) (i) (iv) (iii)

(B) (iii) (i) (iv) (ii)

(C) (iii) (ii) (i) (iv)

(D) (ii) (iv) (iii) (i)

26. ग्रंथालय संगणीकरणाच्या नियोजनातील टप्प्यांचा तर्कशुद्ध क्रम लावा :

(i) यंत्रणा त्या त्या ठिकाणी ठेवणे

(ii) विद्यमान ग्रंथालय सेवा आणि तंत्रज्ञानाचे वर्णन करणे

(iii) प्रस्तावांचे मूल्यांकन करणे आणि पद्धती निवडणे

(iv) गरजेचे मूल्यांकन आणि प्राथमिकता निश्चित करणे

संकेतांक :

(A) (ii) (i) (iv) (iii)

(B) (iii) (i) (iv) (ii)

(C) (iii) (ii) (i) (iv)

(D) (ii) (iv) (iii) (i)

27. Identify logical sequences of the following chapters in a research report ?

- (i) Introduction
- (ii) Findings and suggestions
- (iii) Literature review
- (iv) Data analysis and interpretation

Codes :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (i) (ii) (iv) (iii)
- (C) (i) (iii) (iv) (ii)
- (D) (iv) (i) (ii) (iii)

28. Identify *correct* sequence of Steven's four levels of measurement scales :

- (i) Ordinal
- (ii) Interval
- (iii) Nominal
- (iv) Ratio

Codes :

- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iii) (iv) (i) (ii)
- (C) (iii) (ii) (i) (iv)
- (D) (iii) (i) (ii) (iv)

27. संशोधन अहवालातील खालील प्रकरणांचा तर्कशुद्ध क्रम ओळखा :

- (i) प्रस्तावना
- (ii) निष्कर्ष आणि शिफारशी
- (iii) वाचन साहित्याचा आढावा
- (iv) माहिती विश्लेषण आणि अर्थनिर्वचन

संकेतांक :

- (A) (i) (iii) (ii) (iv)
- (B) (i) (ii) (iv) (iii)
- (C) (i) (iii) (iv) (ii)
- (D) (iv) (i) (ii) (iii)

28. स्टीव्हन यांनी सांगितलेल्या मोजमापाच्या चार स्तरांचा अचूक क्रम ओळखा :

- (i) क्रमांकन मापनी
- (ii) वर्गांतर मापनी
- (iii) नामांकन मापनी
- (iv) गुणोत्तर मापनी

संकेतांक :

- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iii) (iv) (i) (ii)
- (C) (iii) (ii) (i) (iv)
- (D) (iii) (i) (ii) (iv)

29. Match the following :

List I

- (a) Statistical Bibliography
- (b) Librametry
- (c) Bibliometrics
- (d) Scientometrics

List II

- (i) Allen Pritchard
- (ii) V.V. Nalimov
- (iii) E.W. Hulme
- (iv) S.R. Ranganathan

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iii) (iv)
- (B) (ii) (iii) (i) (iv)
- (C) (iii) (iv) (ii) (i)
- (D) (iii) (iv) (i) (ii)

29. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) स्टॅटिस्टिकल बिब्लीओग्राफी
- (b) लिब्रामेट्री
- (c) बिब्लीओमेट्रिक्स
- (d) सायंटोमेट्रिक्स

यादी-II

- (i) अँलन प्रीटचर्ड
- (ii) व्ही.व्ही. नलीमोव्ह
- (iii) ई.डब्ल्यू. ह्यूम
- (iv) एस.आर. रंगनाथन

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iii) (iv)
- (B) (ii) (iii) (i) (iv)
- (C) (iii) (iv) (ii) (i)
- (D) (iii) (iv) (i) (ii)

30. Open-ended questions .....

- (i) Mostly provide qualitative data.
- (ii) Provide data in respondent's own words.
- (iii) Provide data based on the pre-defined options provided by the researcher
- (iv) Generally get less response

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii) are correct
- (B) (ii), (iii) and (iv) are correct
- (C) (i), (iii) and (iv) are correct
- (D) (i), (ii) and (iv) are correct

31. .... and ..... are the procedures for selecting samples through simple random method.

- (i) Identifying samples conveniently
- (ii) Listing of participants category-wise and choosing samples from each category
- (iii) Numbering all the elements of the population and then selecting samples using table of random numbers
- (iv) Selecting samples by lottery system

Codes :

- (A) (i) and (iii) are correct
- (B) (ii) and (iv) are correct
- (C) (i) and (ii) are correct
- (D) (iii) and (iv) are correct

30. मुक्त-प्रश्न .....

- (i) बहुतांशकरून गुणात्मक माहिती पुरवितात
- (ii) उत्तरदात्यांच्या स्वतःच्या शब्दात माहिती पुरवितात
- (iii) संशोधकाने पूर्व निर्धारित केलेल्या पर्यायांआधारे माहिती पुरवितात
- (iv) सामान्यपणे कमी प्रतिसाद मिळतो

संकेतांक :

- (A) (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

31. .... आणि ..... ह्या साध्या यादृच्छिक पद्धतीने नमुनानिवड करण्याच्या प्रक्रिया आहेत.

- (i) सोयीनुसार नमुनानिवड करणे
- (ii) सहभागी घटकांची वर्गवार यादी करणे व प्रत्येक वर्गामधून नमुना निवडणे
- (iii) लक्षगटातील घटकांची यादी करून नंतर रॅन्डम क्रमांक असलेला तक्ता वापरून नमुनानिवड करणे
- (iv) लॉटरी पद्धतीने नमुनानिवड करणे

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (D) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत

32. **Assertion (A) :** The 'diary' technique enables to collect data about daily activities and experiences of the respondents, recorded by himself.

Reason (R) : The 'diary' technique is the most used technique in Delphi research.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

33. **Assertion (A) :** Techniques based on citation counting are not suitable for assessing performance of a researcher.

Reason (R) : Assessment based on the citation counting is not approved by the UGC.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

32. **विधान (A) :** प्रतिसादकाच्या दैनंदिन कृतींची आणि अनुभवाची त्याच्या स्वतःच्या शब्दात त्याने स्वतःच नोंदविलेली माहिती संकलित करणे 'डायरी' तंत्रामुळे शक्य होते.

कारण (R) : डेल्फी संशोधनामध्ये 'डायरी' हे तंत्र सर्वाधिक वापरले जाते.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

33. **विधान (A) :** संशोधकाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करण्यासाठी उल्लेख मोजणी आधारित तंत्रे सुयोग्य नाहीत.

कारण (R) : उल्लेख मोजणी आधारित मूल्यमापनाला यु.जी.सी.ची मान्यता नाही.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

34. 'Impact Factor' is a measure of assessment of .....

- (A) A Journal
- (B) A Thesis
- (C) An author
- (D) An article

35. The current producer of Web of Science is .....

- (A) Springer
- (B) Thomson Reuters
- (C) Clarivate analytics
- (D) Elsevier

36. In ..... sampling method, researcher requests respondents to help identify other potential respondents

- (A) Quota
- (B) Convenience
- (C) Snowball
- (D) Purposive

34. 'इम्पॅक्ट फॅक्टर' हा ..... मूल्यमापनाचे माप आहे.

- (A) नियतकालिकाच्या
- (B) प्रबंधाच्या
- (C) लेखकाच्या
- (D) लेखाच्या

35. .... हा वेब ऑफ सायन्सचा सध्याचा निर्माता आहे.

- (A) स्प्रिंगर
- (B) थॉमसन रूटर
- (C) क्लारिवेट अॅनालीटिक्स
- (D) एल्झेव्हिएर

36. .... नमूनानिवड पद्धतीत संशोधक उत्तरदात्यांना इतर संभाव्य उत्तरदाते शोधण्यासाठी मदत करण्याची विनंती करतो.

- (A) कोटा
- (B) सोयीनुसार
- (C) स्नोबॉल
- (D) हेतुपूरक

37. 'Cranfield Studies' are associated with .....

- (A) Case study research
- (B) Historical research
- (C) Experimental research
- (D) Survey research

38. The 'Methodology' section of a research proposal includes .....

- (i) Population and sample of the research.
- (ii) Results of the prior research.
- (iii) Information about data collection techniques and tools to be used in research.
- (iv) Findings of the present research.

Codes :

- (A) (i) and (iii) are correct
- (B) (ii) and (iv) are correct
- (C) (ii) and (iii) are correct
- (D) (iii) and (iv) are correct

37. 'क्रॅनफिल्ड अभ्यास' ..... संबंधित आहे.

- (A) व्यष्टी अध्ययनाशी
- (B) ऐतिहासिक संशोधनाशी
- (C) प्रायोगिक संशोधनाशी
- (D) सर्वेक्षण संशोधनाशी

38. संशोधन प्रस्तावातील 'संशोधन पद्धती' या विभागात ..... माहिती असते.

- (i) संशोधनाचा लक्षगट आणि नमुना
- (ii) पूर्व संशोधनाचे निष्कर्ष
- (iii) संशोधनात वापरणार असलेल्या माहिती संकलन तंत्रे आणि साधनाची माहिती
- (iv) प्रचलित संशोधनाचे निष्कर्ष

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत

39. Match the following :

List I

- (a) Research based on futuristic opinions of panel of experts.
- (b) Research leading to generalization based on samples.
- (c) Indepth research based on data collected by using multiple tools and techniques.
- (d) A research carried to test 'cause effect relationship'.

List II

- (i) Case study
- (ii) Experimental
- (iii) Survey
- (iv) Delphi

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(C) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(D) (i)	(ii)	(iv)	(iii)

40. Identify the odd component from the following :

- (A) Covert
- (B) Close-ended
- (C) Participatory
- (D) Non-participatory

39. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) तज्ञ गटाच्या भविष्यवेधी मतांवर आधारित संशोधन
- (b) नमुन्याआधारे सामान्यीकरण करणारे संशोधन
- (c) एकाहून अधिक तंत्रे व साधनांद्वारे संकलित माहिती आधारे केलेले सखोल संशोधन
- (d) 'कार्य-कारण संबंध' तपासण्यासाठी केलेले संशोधन

यादी-II

- (i) व्यष्टी अध्ययन
- (ii) प्रायोगिक
- (iii) सर्वेक्षण
- (iv) डेलफी

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(C) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(D) (i)	(ii)	(iv)	(iii)

40. खालीलपैकी विजोड घटक ओळखा :

- (A) अप्रकट
- (B) बंदिस्त
- (C) सहभागी
- (D) अ-सहभागी

41. Who among the following have developed pre-coordinate indexing systems ?

- (i) S.R. Ranganathan
- (ii) Mortimer Taube
- (iii) Larry Page
- (iv) Derek Austin

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (i) and (iv) are correct
- (C) (i) and (iii) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

42. According to APA style what is the correct sequence of bibliographical elements in a reference entry of a journal article :

- (A) Author and year of publication; title of the article; title of the journal; volume and issue number; page numbers
- (B) Author and year of publication, title of the article; volume and issue number; title of the journal; page numbers
- (C) Author and year of publication; title of the article; page numbers; volume and issue number; title of the journal
- (D) Author and year of publication, page numbers; title of the article, title of the journal; volume and issue number

41. खालीलपैकी कोणी पूर्वसमन्वय निर्देशन पद्धती विकसित केल्या आहेत ?

- (i) एस.आर. रंगनाथन
- (ii) मार्टिमेर टॉब
- (iii) लॅरी पेज
- (iv) डेरेक ऑस्टीन

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

42. ए.पी.ए. शैलीनुसार नियतकालिकातील लेखाच्या संदर्भ नोंदीमधील सुचीय घटकांचा योग्य क्रम कोणता ?

- (A) लेखक आणि प्रकाशन वर्ष; लेखाचे शीर्षक; नियतकालिकाचे शीर्षक; खंड आणि अंकक्रमांक; पृष्ठ क्रमांक
- (B) लेखक आणि प्रकाशन वर्ष; लेखाचे शीर्षक; खंड आणि अंकक्रमांक; नियतकालिकाचे शीर्षक; पृष्ठ क्रमांक
- (C) लेखक आणि प्रकाशन वर्ष; लेखाचे शीर्षक; पृष्ठ क्रमांक; खंड आणि अंकक्रमांक; नियतकालिकाचे शीर्षक
- (D) लेखक आणि प्रकाशन वर्ष; पृष्ठ क्रमांक; लेखाचे शीर्षक; नियतकालिकाचे शीर्षक; खंड आणि अंकक्रमांक

43. Identify the modes of information generation :

- (i) Observation
- (ii) Data
- (iii) Textbooks
- (iv) Thought process

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iv) are correct

44. According to ACRL 'Scholarly Communication' involves the following steps :

- (i) Publication
- (ii) Discovery and Dissemination
- (iii) Research, Data Collection and analysis
- (iv) Stock verification

Codes :

- (A) (i) and (iv) are correct
- (B) (ii) and (iv) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i), (ii) and (iii) are correct

43. माहिती निर्मितीच्या प्रक्रिया (मोड) ओळखा :

- (i) निरीक्षण
- (ii) तथ्य
- (iii) क्रमिक-पुस्तके
- (iv) विचार प्रक्रिया

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर
- (D) (i) आणि (iv) बरोबर

44. असीआरएल प्रमाणे 'स्कॉलरली कम्युनिकेशन' मध्ये खालील पायऱ्या येतात :

- (i) प्रकाशन
- (ii) शोध आणि प्रतिप्राप्ती
- (iii) संशोधन, माहिती संकलन व विश्लेषण
- (iv) ग्रंथ परिगणना

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत

45. Arrange the following Acts according to their enactment year :

- (i) The Right to Information Act
- (ii) The Right to Education Act
- (iii) The Information Technology Act
- (iv) The Digital Millennium Copyright Act

Codes :

- (A) (iv) (iii) (i) (ii)
- (B) (i) (ii) (iii) (iv)
- (C) (ii) (i) (iii) (iv)
- (D) (iii) (iv) (i) (ii)

46. **Statement (A) :** The concept 'Knowledge industry' was introduced by Fritz Machlup in 1962.

Statement (B) : A systematic model of communication was developed by Watzlawick in 1992.

Codes :

- (A) Both (A) and (B) are true
- (B) (A) is true but (B) is false
- (C) Both (A) and (B) are false
- (D) (A) is false but (B) is true

45. खालील कायद्यांची त्यांच्या पारित झालेल्या वर्षाप्रमाणे रचना करा :

- (i) दि राईट टू इन्फारमेशन अॅक्ट
- (ii) दि राईट टू एज्युकेशन अॅक्ट
- (iii) दि इन्फरमेशन टेक्नॉलॉजी अॅक्ट
- (iv) दि डिजिटल मिलेनियम कॉपीराईट अॅक्ट

संकेतांक :

- (A) (iv) (iii) (i) (ii)
- (B) (i) (ii) (iii) (iv)
- (C) (ii) (i) (iii) (iv)
- (D) (iii) (iv) (i) (ii)

46. **विधान (A) :** 'ज्ञानोद्योग' ही संकल्पना फ्रिझ मॅचलप यांनी 1962 मध्ये सुचविली.

विधान (B) : संप्रेषणाचे पद्धतशीर प्रारूप वॉटझलविक यांनी 1992 मध्ये विकसित केले.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (B) बरोबर आहेत
- (B) (A) बरोबर आहे परंतु (B) चुकीचे आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (B) चुकीचे आहेत
- (D) (A) हे चुकीचे आहे परंतु (B) हे बरोबर आहे

47. Who is associated with information measure ?

- (A) Melvil Deway
- (B) S.R. Ranganathan
- (C) C.A. Cutter
- (D) Hartley

48. Who expanded the Shannon and 'Weaver's Linear model of communication ?

- (A) Shannon-Weaver
- (B) Berlo
- (C) George Gerbner
- (D) Harold Lasswell

49. Every year 'World Intellectual Property' day is celebrated on .....

- (A) March 26
- (B) April 26
- (C) May 26
- (D) June 26

47. माहिती मापनाशी कोण संबंधित आहे ?

- (A) मेलव्हिल ड्यूई
- (B) एस.आर. रंगनाथन
- (C) सी.ए. कटर
- (D) हर्टली

48. शॅनन आणि व्हिवर यांच्या संप्रेषणाच्या लिनियर प्रारूपाचा कोणी विस्तार केला ?

- (A) शॅनन-व्हिवर
- (B) बर्लो
- (C) जॉर्ज जर्बनर
- (D) हेरॉल्ड लासवेल

49. दरवर्षी 'जागतिक बौद्धिक संपदा' दिवस ..... या दिवशी साजरा करण्यात येतो.

- (A) मार्च 26
- (B) एप्रिल 26
- (C) मे 26
- (D) जून 26

50. The term 'Data' came from which language ? (A) Latin (B) French (C) Greek (D) Spanish 51. Which is the database created by NISCAIR (Former INSDOC) : (A) Medline (B) NUCSSI (C) Scopus (D) ULCSS 52. INSDOC has developed ..... Library Automation Software. (A) Granthalaya (B) Maitrayee (C) Libman (D) Libsys 53. Goa state enacted the Public Library Act in ..... (A) 2007 (B) 1994 (C) 2004 (D) 1983	50. 'डेटा' ही संज्ञा कोणत्या भाषेतून आलेली आहे ? (A) लॅटिन (B) फ्रेंच (C) ग्रीक (D) स्पॅनिश 51. निस्केअरने (पूर्वीचे इन्सडॉक) कोणता डेटाबेस तयार केला आहे ? (A) मेडलाईन (B) एन.यू.सी.एस.एस.आय. (C) स्कोपस (D) यू.एल.सी.एस.एस. 52. इन्सडॉकने ..... ही ग्रंथालय स्वयंचलन आज्ञावली विकसित केली आहे. (A) ग्रंथालया (B) मैत्री (C) लिबमॅन (D) लिबसिस 53. गोवा राज्याने सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा ..... साली अधिनियमित केला. (A) 2007 (B) 1994 (C) 2004 (D) 1983

54. Match the following :

List I

- (a) Karnataka Public Libraries Act
(b) Andhra Pradesh Public Libraries Act
(c) Maharashtra State Public Libraries Act
(d) Madras Public Libraries Act

List II

- (i) 1967
(ii) 1960
(iii) 1948
(iv) 1965

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (i) (ii) (iv) (iii)
(B) (iii) (iv) (i) (ii)
(C) (iv) (ii) (i) (iii)
(D) (ii) (iii) (iv) (i)

54. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) कर्नाटक सार्वजनिक ग्रंथालय अधिनियम
(b) आंध्रप्रदेश सार्वजनिक ग्रंथालय अधिनियम
(c) महाराष्ट्र राज्य सार्वजनिक ग्रंथालय अधिनियम
(d) मद्रास सार्वजनिक ग्रंथालय अधिनियम

यादी-II

- (i) 1967
(ii) 1960
(iii) 1948
(iv) 1965

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
(A) (i) (ii) (iv) (iii)
(B) (iii) (iv) (i) (ii)
(C) (iv) (ii) (i) (iii)
(D) (ii) (iii) (iv) (i)

55. Which of the following are the National Libraries ?

- (i) England Library, Great Britain
- (ii) Library of Congress, USA
- (iii) Bibliotheque Nationale de France
- (iv) National Diet Library, Japan

Codes :

- (A) (i), (ii), (iii) are correct
- (B) (ii), (iii), (iv) are correct
- (C) (i), (iii), (iv) are correct
- (D) (i), (ii), (iv) are correct

56. Which committees were appointed concerning medical libraries in India ?

- (i) Krishna Rao Committee
- (ii) Bhore Committee
- (iii) Sankaran Committee
- (iv) Ekbote Committee

Codes :

- (A) (i) and (iii) are correct
- (B) (i) and (ii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (ii) and (iii) are correct

55. खालीलपैकी कोणते राष्ट्रीय ग्रंथालये आहेत ?

- (i) इंग्लंड लायब्ररी, ग्रेट ब्रिटन
- (ii) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस, यू.एस.ए.
- (iii) बिब्लियोथेक नॅशनले दी फ्रांस
- (iv) नॅशनल डाईट लायब्ररी, जपान

संकेतांक :

- (A) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii), (iv) बरोबर आहेत

56. भारतातील वैद्यकीय ग्रंथालयांशी संबंधित कोणत्या समित्या नेमण्यात आल्या होत्या ?

- (i) कृष्णराव समिती
- (ii) भोरे समिती
- (iii) संकरन् समिती
- (iv) एकबोटे समिती

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत

57. Which of the following are Sectoral Information Centres ?

- (i) National Information Centre for Food Science and Technology
- (ii) National Information Centre for Management
- (iii) National Information Centre for Microbiology
- (iv) National Information Centre for Drugs and Pharmaceuticals

Codes :

- (A) (i), (ii), (iv) are correct
- (B) (ii), (iii), (iv) are correct
- (C) (i), (iii), (iv) are correct
- (D) (i), (ii), (iii) are correct

58. Arrange the following Library Associations in order of their establishment :

- (i) IFLA
- (ii) ILA
- (iii) IASLIC
- (iv) ALA

Codes :

- (A) (i) (iv) (iii) (ii)
- (B) (iii) (ii) (iv) (i)
- (C) (iv) (i) (ii) (iii)
- (D) (ii) (iii) (i) (iv)

57. खालीलपैकी कोणती क्षेत्रीय माहिती केंद्रे आहेत ?

- (i) अन्नविज्ञान व तंत्रज्ञान राष्ट्रीय माहिती केंद्र
- (ii) व्यवस्थापन राष्ट्रीय माहिती केंद्र
- (iii) सूक्ष्मजीवशास्त्र राष्ट्रीय माहिती केंद्र
- (iv) ड्रग्स व फार्मास्यूटिकल्स राष्ट्रीय माहिती केंद्र

संकेतांक :

- (A) (i), (ii), (iv) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii), (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (ii), (iii) बरोबर आहेत

58. खालील ग्रंथालय संघटनांचा त्यांच्या स्थापनेप्रमाणे बरोबर क्रम लावा :

- (i) इफ्ला
- (ii) आय.एल.ए.
- (iii) आयस्लिक
- (iv) ए.एल.ए.

संकेतांक :

- (A) (i) (iv) (iii) (ii)
- (B) (iii) (ii) (iv) (i)
- (C) (iv) (i) (ii) (iii)
- (D) (ii) (iii) (i) (iv)

59. Arrange chronologically the following universities where Library Science Education was started in India :

- (i) Banaras Hindu University
- (ii) Gujarat University
- (iii) Madras University
- (iv) Delhi University

Codes :

- (A) (ii) (iii) (i) (iv)
- (B) (i) (iii) (ii) (iv)
- (C) (iv) (iii) (i) (ii)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

60. **Assertion (A) :** The individual variable should be excluded in information gathering and information seeking behaviour studies.

Reason (R) : Systematic efforts to know how information is gathered and used by different categories of users are known as user studies.

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are false
- (D) Both (A) and (R) are true

59. पुढील विद्यापीठांची ग्रंथालय शास्त्र शिक्षण सुरू करण्याच्या कालक्रमानुसार रचना करा :

- (i) बनारस हिन्दू विद्यापीठ
- (ii) गुजरात विद्यापीठ
- (iii) मद्रास विद्यापीठ
- (iv) दिल्ली विद्यापीठ

संकेतांक :

- (A) (ii) (iii) (i) (iv)
- (B) (i) (iii) (ii) (iv)
- (C) (iv) (iii) (i) (ii)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

60. **विधान (A) :** माहिती संकलन आणि माहिती शोधवर्तन अभ्यासामध्ये वैयक्तिक चल वगळले पाहिजे.

कारण (R) : विविध प्रकारचे वाचक माहिती कशी संकलित करतात आणि वापरतात याच्या पद्धतशीर प्रयत्नांना उपभोक्ता अभ्यास म्हणतात.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत

61. **Assertion (A) :** Every book in a library should have a chance of finding its appropriate reader.

Reason (R) : Introduce an arrangement in which books have a chance of catching the attention of readers.

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are false
- (D) Both (A) and (R) are true

62. The weekly news digest 'Facts on File' covers :

- (A) Indian events
- (B) American events
- (C) World events
- (D) British events

63. 'TechXtra' is a .....

- (i) Free Gateway Service
- (ii) Commercial Gateway Service
- (iii) Learning resources in Engineering, Mathematics and Computing
- (iv) Source to find articles, books and industrial new

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii) are true
- (B) (ii), (iii) and (iv) are true
- (C) (i), (iii) and (iv) are true
- (D) (i), (iii) and (iv) are false

61. **विधान (A) :** ग्रंथालयातील प्रत्येक ग्रंथास योग्य वाचक मिळण्याची संधी असावी.

कारण (R) : ग्रंथाकडे वाचकांचे लक्ष वेधण्याची संधी असलेली व्यवस्था निर्माण करावी.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत

62. 'फॅक्टस् ऑन फाईल' या साप्ताहिक गाईडमध्ये ..... चा समावेश असतो.

- (A) भारतातील घटना
- (B) अमेरिकेतील घटना
- (C) विश्वातील घटना
- (D) ब्रिटनमधील घटना

63. 'टेक्स्टएक्सट्रा' हे ..... आहे.

- (i) मोफत गेटवे सेवा
- (ii) व्यापारी गेटवे सेवा
- (iii) अभियांत्रिकी, गणित आणि संगणक विषयांचे शैक्षणिक संसाधन
- (iv) लेख, ग्रंथ आणि औद्योगिक बातम्यांचे साधन

संकेतांक :

- (A) (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i), (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i), (iii) आणि (iv) चूक आहेत

64. LOTSS is a .....
 (A) Database
 (B) Online interactive tutorials
 (C) Library of Technology and Social-Sciences
 (D) Indexing and Abstracting Service
65. "Grey" Literature means .....
 (A) Documents bound in grey cloth
 (B) Literature which contains classified information
 (C) Literature which is to be published in future
 (D) Literature which is Semi-published
66. Census of India is a ..... type of database.
 (A) Numerical
 (B) Bibliographical
 (C) Full text
 (D) Pictorial
67. Which of the following are geographical sources ?
 (i) Gazetteers
 (ii) Atlases
 (iii) Encyclopaedias
 (iv) Year Books
- Codes :**
 (A) (i) and (ii) are correct
 (B) (iii) and (iv) are correct
 (C) (ii) and (iii) are correct
 (D) (ii) and (iv) are correct

64. एल.ओ.टी.एस.एस. हे ..... आहे.
 (A) डेटाबेस
 (B) ऑनलाइन परस्परसंवादी ट्युटोरियल
 (C) तांत्रिक व सामाजिक विज्ञान ग्रंथालय
 (D) निर्देशन आणि सार सेवा
65. 'ग्रे' साहित्य म्हणजे .....
 (A) राखाडी कपड्यांमध्ये बांधलेले प्रलेख
 (B) वर्गीकृत माहिती देणारे वाचन साहित्य
 (C) भविष्यात प्रकाशित होणारे वाचन साहित्य
 (D) अर्ध-प्रकाशित वाचन साहित्य
66. सेन्सस ऑफ इंडिया हा ..... प्रकारचा डेटाबेस आहे.
 (A) सांख्यिकीय
 (B) सूचीय
 (C) पुर्ण लेख
 (D) चित्रमय
67. खालीलपैकी भौगोलिक साधने कोणती आहेत ?
 (i) स्थल वर्णन कोश
 (ii) अटलास
 (iii) विश्वकोश
 (iv) वार्षिके
- संकेतांक :**
 (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
 (B) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
 (C) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
 (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

68. Match the following :

List I

- (a) Origin of words
- (b) Synonyms words
- (c) How to install a gadget
- (d) Address of Oxford University

List II

- (i) World of Learning
- (ii) Dictionary of Etymology
- (iii) Manual
- (iv) Thesaurus

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (ii) (iv) (i) (iii)
- (D) (ii) (iv) (iii) (i)

69. **Assertion (A) :** Subject gateways are alternative to search engines.

Reason (R) : Subject gateways do not provide detailed description of relevant information sources.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

68. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) शब्दांची उत्पत्ती
- (b) समानार्थी शब्द
- (c) गॅझेटचे प्रतिष्ठापन कसे करायचे
- (d) ऑक्सफोर्ड विद्यापीठाचा पत्ता

यादी-II

- (i) वर्ल्ड ऑफ लर्निंग
- (ii) डिक्शनरी ऑफ इटीमोलॉजी
- (iii) मॅन्युअल
- (iv) शब्दकुलकोश

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (i) (iv) (iii)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (ii) (iv) (i) (iii)
- (D) (ii) (iv) (iii) (i)

69. **विधान (A) :** विषय गेटवे सर्च इंजिनला पर्याय आहेत.

कारण (R) : संबंधित माहिती साधनांचे सखोल वर्णन विषय गेटवेमध्ये नसते.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर परंतु (R) चूक आहेत
- (D) (A) चूक परंतु (R) बरोबर आहेत

70. Arrange the following indexing sources according to the year of their first publication :

- (i) Biological abstracts
- (ii) Chemical abstracts
- (iii) Index medicus
- (iv) Poole's index to periodical literature

Codes :

- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (ii) (i)
- (C) (iv) (ii) (i) (iii)
- (D) (i) (iv) (iii) (ii)

71. Who has suggested "Minimum, middling and maximum" theories of reference service ?

- (A) Samuel Green
- (B) Dr. S.R. Ranganathan
- (C) S. Rothstein
- (D) F.W. Lancaster

70. खालील निर्देशन साधनांची त्यांच्या प्रथम प्रकाशनवर्षानुसार मांडणी करा :

- (i) बायोलॉजिकल अँबस्ट्रक्टस्
- (ii) केमिकल अँबस्ट्रक्टस्
- (iii) इंडेक्स मेडिकस
- (iv) पुल्स इंडेक्स टु पिरियॉडिकल लिटरेचर

संकेतांक :

- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (ii) (i)
- (C) (iv) (ii) (i) (iii)
- (D) (i) (iv) (iii) (ii)

71. "मिनिमम, मिडलिंग व मॅक्सिमम" हे संदर्भसेवेचे सिद्धांत कोणी सुचविला आहे ?

- (A) सॅम्युअल ग्रीन
- (B) डॉ. एस.आर. रंगनाथन
- (C) एस. रॉथस्टेन
- (D) एफ. डब्ल्यू. लांकास्टर

72. The concept of “Ask Library Anything” is originally initiated by .....

- (A) LA
- (B) ASLIB
- (C) SLA
- (D) ALA

73. Which of the following are functions of intermediary ?

- (i) Searching data and information
- (ii) Acquisition of library material
- (iii) Analysing data and information
- (iv) Manage library activities efficiently

Codes :

- (A) (ii) and (iv) are correct
- (B) (i) and (ii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (iii) are correct

72. “आस्क लायब्ररी ऐनिथींग” ही संकल्पना मुळात कोणी विकसित केली आहे ?

- (A) एल.ऐ.
- (B) असलिब
- (C) एस.एल.ए
- (D) ऐ.एल.ऐ.

73. माहितीच्या मध्यस्थाची खालीलपैकी कोणती कार्ये आहेत ?

- (i) डेटा व माहितीचा शोध
- (ii) ग्रंथ सामग्रीचे उपार्जन
- (iii) माहिती व डाटाचे विश्लेषण
- (iv) ग्रंथालयातील कार्याचे कार्यक्षम व्यवस्थापन करणे

संकेतांक :

- (A) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (B) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत

74. **Statement (A) :** Information intermediary shall possess information analysis, retrieval and communication skills.

Statement (B) : Most library professionals working in research and University libraries possess these skills.

Codes :

- (A) Both (A) and (B) are false
- (B) Both (A) and (B) are true
- (C) (A) is true but (B) is false
- (D) (A) is false but (B) is true

75. **Statement (A) :** Machine translation is not a fully dependable service.

Statement (B) : Manual translation is fully dependable as it is provided by Language and subject experts.

Codes :

- (A) Both (A) and (B) are true
- (B) Both (A) and (B) are false
- (C) (A) is false but (B) is true
- (D) (A) is true but (B) is false

74. **विधान (A) :** माहिती मध्यस्थाकडे माहितीचे विश्लेषण, माहिती प्रतीप्राप्ती आणि संप्रेषण कौशल्य असेल पाहिजे.

विधान (B) : बहुतांश संशोधन व विद्यापीठ ग्रंथालय व्यवसायीकांकडे ही कौशल्ये असतात.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहेत
- (B) (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत
- (C) (A) बरोबर परंतु (B) चूक आहे
- (D) (A) चूक परंतु (B) बरोबर आहे

75. **विधान (A) :** संगणकीकृत भाषांतर सेवा ही पूर्णतः विसंबण्याजोगी सेवा नाही.

विधान (B) : मानवी भाषांतर सेवेवर पूर्णतः विसंबून राहाता येते कारण ही सेवा भाषा आणि विषयतज्ञ पुरवितात.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (B) दोन्ही बरोबर आहेत
- (B) (A) आणि (B) दोन्ही चूक आहे
- (C) (A) चूक परंतु (B) बरोबर आहे
- (D) (A) बरोबर परंतु (B) चूक आहे

76. Match the following :

List I	List II
(a) NISCAIR	(i) 1958
(b) DESIDOC	(ii) 1970
(c) SENDOC	(iii) 1929
(d) ICAR	(iv) 2002

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(B) (ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C) (iii)	(ii)	(i)	(iv)
(D) (i)	(iv)	(iii)	(ii)

77. Identify the *correct* sequence of the following activities associated with research data :

- (i) Data collection
- (ii) Construction of frequency tables
- (iii) Cleaning of data
- (iv) Presentation of data in charts.

Codes :

(A) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(B) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(C) (ii)	(iii)	(i)	(iv)
(D) (iv)	(ii)	(i)	(iii)

76. जोड्या जुळवा :

यादी-I	यादी-II
(a) निसकेअर	(i) 1958
(b) डेसिडॉक	(ii) 1970
(c) सेनडॉक	(iii) 1929
(d) आय.सी.ए.आर.	(iv) 2002

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(B) (ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C) (iii)	(ii)	(i)	(iv)
(D) (i)	(iv)	(iii)	(ii)

77. संशोधन माहिती संबंधीच्या खालील कृतींचा योग्य क्रम ओळखा :

- (i) माहिती संकलन
- (ii) वारंवारिता तक्ता तयार करणे
- (iii) माहितीची स्वच्छता करणे
- (iv) माहिती चार्टमध्ये सादर करणे

संकेतांक :

(A) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(B) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(C) (ii)	(iii)	(i)	(iv)
(D) (iv)	(ii)	(i)	(iii)

78. Resource sharing among libraries is forced by :

- (i) Price escalation
- (ii) Government Orders
- (iii) Information Explosion
- (iv) Weather conditions

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (iii) and (iv) are correct
- (C) (ii) and (iii) are correct
- (D) (i) and (iii) are correct

79. Match the following :

List I

- (a) NICLAI
- (b) NICTAS
- (c) NICAMP
- (d) NICHEM

List II

- (i) Textiles and allied subjects
- (ii) Machine tools
- (iii) Chemical and allied industries
- (iv) Leather Technology

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(B) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(C) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(D) (ii)	(iv)	(iii)	(i)

80. The term 'Lexicography' is associated with :

- (A) Compilation of Encyclopedia
- (B) Compilation of Handbooks
- (C) Compilation of Dictionaries
- (D) Compilation of Directories

78. ग्रंथालयामधील साधनसहभाग कशामुळे अत्यावश्यक झाला आहे ?

- (i) वाढणाऱ्या किंमती
- (ii) शासनादेश
- (iii) माहितीचा विस्फोट
- (iv) हवामानाची स्थिती

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत

79. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) एन.आय.सी.एल.ए.आय.
- (b) एन.आय.सी.टी.ए.एस.
- (c) एन.आय.सी.ए.एम.पी.
- (d) एन.आय.सी.एच.ई.एम.

यादी-II

- (i) वस्त्र आणि संबंधित विषय
- (ii) यंत्र साधने
- (iii) रासायनिक आणि संबंधित उद्योग
- (iv) चर्म तंत्रज्ञान

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(B) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(C) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(D) (ii)	(iv)	(iii)	(i)

80. "लेक्सिकोग्राफी" ही संज्ञा ..... शी संबंधित आहे.

- (A) ज्ञानकोशाची निर्मिती
- (B) हस्तपुस्तिकेची निर्मिती
- (C) शब्दकोशाची निर्मिती
- (D) निर्देशिकेची निर्मिती

81. Which one among the following is a publication of AGRIS ?

- (A) Agriculture Index
- (B) Agrindex
- (C) Index Agriculture
- (D) Agricultural Journal

82. The input centre for INIS in India is .....

- (A) DRDO
- (B) CSIR
- (C) TFIR
- (D) BARC

83. Which of the following are *not* services of INFLIBNET ?

- (i) SOUL
- (ii) World Cat
- (iii) e-Sodh Sindhu
- (iv) Translation

Codes :

- (A) (i) and (ii) are correct
- (B) (iii) and (iv) are correct
- (C) (i) and (iii) are correct
- (D) (ii) and (iv) are correct

81. खालीलपैकी कोणते अँग्रीसचे प्रकाशन आहे ?

- (A) अँग्रीकल्चर इंडेक्स
- (B) अँग्रीइंडेक्स
- (C) इंडेक्स अँग्रीकल्चर
- (D) अँग्रीकल्चरल जर्नल

82. .... हे भारतातील इनिससाठी इनपुट केंद्र आहे.

- (A) डी.आर.डी.ओ.
- (B) सी.एस.आय.आर.
- (C) टी.एफ.आय.आर.
- (D) बी.ए.आर.सी.

83. इनफ्लिबनेट खालीलपैकी कोणत्या सेवा देत नाही ?

- (i) सोल
- (ii) वर्ल्डकॅट
- (iii) ई-शोधसिंधू
- (iv) भाषांतर

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (C) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (D) (ii) आणि (iv) बरोबर आहेत

84. **Assertion (A) :** Quality of Information received from the Internet is to be evaluated.

Reason (R) : Anybody can publish on the Internet.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

85. **Assertion (A) :** A patient helps to maintain Intellectual Property Rights on an invention.

Reason (R) : A patent is a primary source of information.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

86. Arrange the following steps of reference services in its right sequence :

- (i) Query analysis
- (ii) Reference interview
- (iii) Formulation of search strategy
- (iv) Notification

Codes :

- (A) (ii), (iii), (i), (iv)
- (B) (iii), (ii), (iv), (i)
- (C) (i), (ii), (iii), (iv)
- (D) (iv), (i), (ii), (iii)

84. **विधान (A) :** इंटरनेटकडून मिळालेल्या माहितीच्या गुणवत्तेचे मूल्यांकन करणे आवश्यक आहे.

कारण (R) : इंटरनेटवर कोणीही प्रकाशित करू शकतात.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे, परंतु (R) बरोबर आहे

85. **विधान (A) :** आपल्या शोधावर बौद्धिक संपत्ती अधिकार अबाधित ठेवण्यासाठी पेटंट मदत करते.

कारण (R) : पेटंट हे माहितीचे प्राथमिक साधन आहे.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे

86. संदर्भसेवेत येणाऱ्या खालील पायऱ्यांचा योग्य क्रम लावा :

- (i) चौकशी विश्लेषण
- (ii) संदर्भ मुलाखत
- (iii) शोधव्यूह रचनेची निर्मिती
- (iv) उपभोक्त्यास अधिसूचना

संकेतांक :

- (A) (ii), (iii), (i), (iv)
- (B) (iii), (ii), (iv), (i)
- (C) (i), (ii), (iii), (iv)
- (D) (iv), (i), (ii), (iii)

87. Which of the following is an isolate ? (A) History (B) India (C) Medicine (D) Law 88. Emptying digit is used in colon classification to provide ..... (A) Hospitality in chain (B) Hospitality in array (C) Hospitality in notation (D) Broken order 89. Web OPACs are ..... (A) First generation OPACs (B) Second generation OPACs (C) Improvement over second generation OPACs (D) Third generation OPACs 90. AACR-I (1967) was prepared by ..... (a) The Library Association, London (b) American Library Association (c) The Library of Congress (d) The Canadian Library Association Codes : (A) (a), (b), (c) are correct (B) (b), (c), (d) are correct (C) (a), (c), (d) are correct (D) (a), (b), (d) are correct	87. खालीलपैकी कोणते उपांग आहे ? (A) इतिहास (B) भारत (C) वैद्यकशास्त्र (D) कायदा 88. द्विबिंदू वर्गीकरण पद्धतीत रिक्तांकाचा उपयोग काय दर्शवितो ? (A) साखळीतील समावेशकता (B) पंक्तिरचनेतील समावेशकता (C) चिन्हांकनातील समावेशकता (D) भग्नक्रम 89. वेब ओपॅक म्हणजे ..... (A) पहिल्या पिढीचा ओपॅक (B) दुसऱ्या पिढीचा ओपॅक (C) दुसऱ्या पिढीच्या ओपॅकची सुधारित आवृत्ती (D) तिसऱ्या पिढीचा ओपॅक 90. .... संस्थांनी ए.ए.सी.आर.-I (1967) तयार केली ? (a) दी लायब्ररी असोशिएशन, लंडन (b) अमेरिकन लायब्ररी असोशिएशन (c) दी लायब्ररी ऑफ काँग्रेस (d) दी कॅनडियन लायब्ररी असोसिएशन संकेतांक : (A) (a), (b), (c) बरोबर आहेत (B) (b), (c), (d) बरोबर आहेत (C) (a), (c), (d) बरोबर आहेत (D) (a), (b), (d) बरोबर आहेत

91. Identify the *correct* statement.

The second and third laws of library science imply which of the following ?

- (a) Library Catalogue should provide access to collection of library.
- (b) Catalogue should meet requirements of all users without any discrimination.
- (c) Only main entry is adequate to access the library collection.
- (d) Analytical entries of documents should be prepared to reveal contents of documents.

Codes :

- (A) (a), (b), (c) are correct
- (B) (a), (c), (d) are correct
- (C) (b), (c), (d) are correct
- (D) (a), (b), (d) are correct

92. Which among the following have used the term 'Canon' in naming their normative principles for classification ?

- (i) S.R. Ranganathan
- (ii) W.C.B. Sayers
- (iii) E.C. Richardson
- (iv) Wyndham Hulme

Codes :

- (A) (i) and (iii) are correct
- (B) (ii) and (iii) are correct
- (C) (iii) and (iv) are correct
- (D) (i) and (ii) are correct

91. ग्रंथालय शास्त्राच्या दुसरे व तिसरे सिद्धांत खालीलपैकी काय सूचित करतात ?

- (a) ग्रंथालय तालिकेने ग्रंथ शोधण्याचा मार्ग सुगम केला पाहिजे
- (b) कोणताही भेद न करता, ग्रंथालय तालिकेने सर्व वाचकांच्या गरजा पूर्ण केल्या पाहिजेत
- (c) ग्रंथ शोधण्यासाठी फक्त मुख्य नोंद पुरेशी आहे
- (d) ग्रंथात समाविष्ट असलेला आशय वाचकांच्या निदर्शनास आणण्यासाठी विश्लेषणात्मक नोंदी करणे आवश्यक आहे

संकेतांक :

- (A) (a), (b), (c) बरोबर आहेत
- (B) (a), (c), (d) बरोबर आहेत
- (C) (b), (c), (d) बरोबर आहेत
- (D) (a), (b), (d) बरोबर आहेत

92. खालीलपैकी कोणी वर्गीकरणाच्या नियामक तत्वांसाठी 'कॅनन' ही संज्ञा वापरली आहे ?

- (i) एस.आर. रंगनाथन
- (ii) डब्ल्यू.सी.बी. सेयर्स
- (iii) ई.सी. रिचर्डसन
- (iv) विंधम ह्यूम

संकेतांक :

- (A) (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (B) (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) (i) आणि (ii) बरोबर आहेत

93. Arrange the following classification schemes in a sequence of their year of publication :

- (a) DDC
- (b) CC
- (c) Broad System of Ordering
- (d) UDC

Codes :

- (A) (a) (d) (b) (c)
- (B) (a) (b) (c) (d)
- (C) (b) (c) (a) (d)
- (D) (c) (d) (a) (b)

94. Arrange in logical order the facet indicators used in CC :

- (a) Colon (:)
- (b) Comma (,)
- (c) Inverted comma (‘)
- (d) Semicolon (;)
- (e) dot (.)

Codes :

- (A) (a) (b) (c) (d) (e)
- (B) (b) (d) (a) (e) (c)
- (C) (c) (b) (a) (e) (d)
- (D) (d) (c) (e) (a) (b)

93. खालील वर्गीकरण पद्धतींची त्यांच्या प्रकाशन वर्षानुसार रचना करा :

- (a) डी.डी.सी.
- (b) सी.सी.
- (c) ब्रॉड सिस्टीम ऑफ आर्डरिंग
- (d) यु.डी.सी.

संकेतांक :

- (A) (a) (d) (b) (c)
- (B) (a) (b) (c) (d)
- (C) (b) (c) (a) (d)
- (D) (c) (d) (a) (b)

94. द्विबिंदू वर्गीकरण पद्धतीतील पैलू निर्देशकांची योग्य रचना करा :

- (a) कोलन (:)
- (b) कॉमा (,)
- (c) इन्व्हर्टेड कॉमा (‘)
- (d) सेमीकोलन (;)
- (e) डॉट (.)

संकेतांक :

- (A) (a) (b) (c) (d) (e)
- (B) (b) (d) (a) (e) (c)
- (C) (c) (b) (a) (e) (d)
- (D) (d) (c) (e) (a) (b)

95. Match the following :

List I

- (a) Rules for dictionary catalog
- (b) AACR-II (1978)
- (c) Prussian instructions
- (d) British Museum Cataloguing Rules

List II

- (i) Anthony Panizzi
- (ii) University of Michigan Press
- (iii) Canadian Committee on Cataloguing
- (iv) Charles Ammi Cutter

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (iii) (i) (iv) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

95. जोड्या जुळवा :

यादी-I

- (a) रूल्स फॉर डिक्शनरी कॅटलॉग
- (b) ए.ए.सी.आर.-II (1978)
- (c) प्रुशियन इन्स्ट्रक्शनस्
- (d) ब्रिटीश म्युझियम कॅटलॉगिंग रूल्स

यादी-II

- (i) अँनथणी पनिसी
- (ii) युनिव्हर्सिटी ऑफ मिशीगन प्रेस
- (iii) कॅनॅडियन कमिटी ऑन कॅटलॉगिंग
- (iv) चार्ल्स अँमी कटर

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (ii) (iii) (iv) (i)
- (C) (iii) (i) (iv) (ii)
- (D) (iv) (iii) (ii) (i)

96. **Assertion (A) :** Library classification is the translation of names of specific subject.

Reason (R) : It is translation of subject of book into artificial language of ordinal numbers.

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

97. **Assertion (A) :** Catalogue codes could include ISBD.

Reason (R) : They are one and the same.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

96. **विधान (A) :** विशिष्ट विषयाच्या नावाचे भाषांतर म्हणजे ग्रंथालय वर्गीकरण.

कारण (R) : ग्रंथाच्या विषयाचे क्रमवाचक अंकाच्या कृत्रिम भाषेत भाषांतर म्हणजे ग्रंथालय वर्गीकरण.

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत

97. **विधान (A) :** आय.एस.बी.डी.चा समावेश तालिकासंहितेत असू शकतो.

कारण (R) : ते दोन्हीही एकच आहेत.

खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
- (D) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

98. **Assertion (A)** : Dublin core was published as ISO : 15836 in February 2009.

Reason (R) : Dublin core is a base domain diagnostic standard which can be easily understood and implemented.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

99. An internal document that clearly states the essential job requirements, job duties, job responsibilities and skills required to perform a specific role is known as :

- (A) Job enrichment
- (B) Job specification
- (C) Job description
- (D) Job analysis

100. The ADKAR model of change management is developed by .....

- (A) Abraham Maslow
- (B) Jeff Hiatt
- (C) William Bridge
- (D) Philip Kotler

98. **विधान (A)** : फेब्रुवारी 2009 मध्ये डब्लीन कोअर आय.एस.ओ. : 15836 म्हणून प्रकाशित करण्यात आले.

कारण (R) : डब्लीन कोअर हे कार्यक्षेत्राचे निदान करण्याचे पायाभूत, सहज समजणारे व अंमलबजावणी करता येणारे प्रमाणक आहे.

खालील दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) बरोबर आहे परंतु (R) चूक आहे
- (B) (A) चूक आहे परंतु (R) बरोबर आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत

99. विशिष्ट कार्याची गरज, जबाबदाऱ्या, कर्तव्ये, कौशल्ये यांची आवश्यकता स्पष्ट करणाऱ्या अंतर्गत दस्तऐवजाला ..... असे म्हणतात.

- (A) कार्य संपन्नता
- (B) कार्य तपशील
- (C) कार्य वर्णन
- (D) कार्य विश्लेषण

100. बदलाच्या व्यवस्थापनाचे अे.डी.के.ए.आर. (ADKAR) मॉडेल कोणी विकसित केले ?

- (A) अब्राहाम मास्लो
- (B) जेफ हियाट
- (C) विल्यम ब्रीज
- (D) फिलीप कोटलर

JUN - 18219/II—D

ROUGH WORK